

זוהדר

زوهدريخ ZO HADEREKH

גיליון 39, 7 באוקטובר 2020

קול העם

ממשלת הימין נקלעה למלכוד:

המחאה ההמונית גוברת גם לאחר הכרזת מצב החירום

אולם מאות משמרות מחאה ברחובות, בצמתים ומעל הגשרים בהשתתפות רבבות (130 אלף, לפי תנועת "הדגלים השחורים") הרוצים בהפלת ממשלת נתניהו, הן עדות לכך שהדיכוי אינו משיג את מטרתו. פגיעת הממשלה בזכויות הדמוקרטיות הולידה מחאה רחבה יותר, עוצמתית יותר והמונית יותר.

ביבי לומד בדרך הקשה, שבניגוד לאמרה הצה"לית הידועה "מה שלא הולך בכוח – הולך ביותר כוח", הפעם פשוט לא הולך לו; והוא-הוא זה שאמור ללכת הביתה. אפילו ממלא מקום מכ"ל המשטרה, ניצב מוטי כהן, נאלץ להודות בישיבת קבינט הקורונה (5.10) כי קשה יותר לדכא את ההפגנות לאחר שהוגבלו, כיוון שהמפגינים מתפרסים בנקודות רבות ברחבי הארץ. לראייה: המשמרות שנערכו למחרת (6.10) ב-1,087 נקודות ברחבי ישראל.

אין מוצא למלכוד אליו נקלעה ממשלת הימין, זולת התפטרותה: ללא תמיכה ציבורית רחבה, עם חילוקי דעות קשים ומעמיקים בין שותפיה ועם מחאה גוברת, בעת מצב חירום ובלעדיו. הקריאה: "ביבי הביתה!" צוברת תאוצה.

השרה להגנת הסביבה, גילה גמליאל, התנצלה השבוע (5.10) על כך שהפרה את הנחיות הקורונה במהלך יום כיפור. "אני מבינה שבתקופה זו שבה קיימת חשיבות רבה לשמירה על ארון הציבור בהנחיות הממשלה, טעיתי בשיקול דעתי והיה מקום לנהוג אחרת", אמרה השרה גמליאל. "אשלם את הקנס הנדרש". כמובן, אין בהודעה אף מילה על החשש הכבד שגמליאל גרמה להידבקתם של עשרות מתפללים, או על שקריה לגורמים הרשמיים שתפקידם לדאוג לבריאות של כולנו.

באותו יום ממש הגישה הפרקליטות כתב אישום ראשון בגין הפצת מחלה נגד צעיר בן 24 מהדרום, חולה קורונה מאומת, שהפר בידוד והשתתף במסיבה. בכתב האישום צוין: "במעשיו, עשה הנאשם במזיד מעשה העלול להפיץ מחלה שיש בה סכנת נפשות". זה בדיוק מה זה שעשתה השרה (צחוק הגורל, היא

"השרה להגנת הסביבה") בטבריה ביום הכיפורים (ר' ידיעה בעמ' 10). אך השרה לא לבד – גם ראש השב"כ נדב ארגמן הפר את ההנחיות במהלך חג סוכות.

כך מתגלה מדי שבוע שנציגי שלטון הימין המושחת והמשחית מפרים באופן סדרתי את כללי התנהגות מול המגפה, הגובה קורבנות רבים מדי יום.

היחס הסלחני של השלטון כלפי בכיריו הופך ברוטלי כאשר השלטון "מטפל" במתנגדיו הרבים והמתרבים. משטרת ישראל נוהגת כזרוע הארוכה של ממשלת הימין ושל העומד בראשה, בנימין נתניהו. היא מפזרת ביד קשה מפגינים, לרוב צעירים ומובטלים, המוחים נגד המשך שלטונו. בסוף השבוע (3.10) התברר שפרשים, מכלאות, קנסות, אגרופים, מעצרים, שוטרים על אופנועים – כל אמצעי כשר בדיכוי הפגנות נגד ממשלת הימין.

אתר חדש

מ-1 באוקטובר

אתר "זוהדר"

כל יום, כל היום

www.zoha.org.il

מכתבים למערכת

קוראים לנבצרות נתניהו

מאות אנשי ציבור מתחומי המדע, הרפואה, המשפט, הפוליטיקה, החינוך, החברה והתרבות הצטרפו לפניית הסופרים לנשיא המדינה, לנשיאת בית המשפט העליון וליועץ המשפטי לממשלה בקריאה להוצאתו המידית של ראש הממשלה בנימין נתניהו לנבצרות מהותית. בין החותמים הראשונים: מוטי לרנר, הלל מיטלפונקט, יהושע סובול, פרופ' דוד הראל, ליאורה ריבלין, אשכול נבו, אילן חצור, תא"ל נחמיה דגן, יהודית קציר, אלונה קמחי ואילן שיינפלד.

במכתב, פרי יוזמתו של הח"מ, כתבנו כך: "ערב כינון הקואליציה והקמת הממשלה הנוכחית, נדרש ביהמ"ש העליון לעתירה בדבר הזכות של נאשם בשוחד, במרמה ובחפזת אמונים לקבל לידי מנשיא המדינה את המנדט להקים ממשלה בישראל. בהיעדר חקיקה מתאימה, נאלץ ההרכב המיוחד של ביהמ"ש, שמנה 11 שופטים ושופטות, בראשות כבוד הנשיאה, הגב' אסתר חיות, לאשר את זכות הנאשם להקים ממשלה. זאת, בסייג אחד – שיחתום על הסכם ניגוד עניינים, שימנע ממנו לעסוק בכול הנוגע במשפטו. כבוד היועמ"ש העביר לידי הנאשם הסכם כזה, ומשהודיע הנאשם כי לא יכבדו ולא יחתום עליו, הודיע היועמ"ש בפומבי כי ההסכם זה בתוקף, גם אם אינו חותם עליו.

"אף על פי כן, לאחרונה גברו התקפות הנאשם על מערכות אכיפת החוק והמשפט, עד כדי כך שפרקליטות המדינה והמשטרה נאלצו לפרסם הודעות רשמיות, המפריכות את שקריו. הסאה נגדשה כאשר בניגוד לדעותיהם של רוב שרי הממשלה, פרויקטור המאבק בקורונה ובכירי האוצר, החליט ראש הממשלה על הטלת סגר כללי, שידרדר את ישראל למשבר כלכלי איום, וכפי הנראה מטרתו היא אחת – שבירת המחאה נגדו.

"אנו, סופרים וסופרות, תסריטאים ותסריטאיות, מחזאים ומחזאיות ישראלים, מתבוננים בפלצות באופן שבו עוסק הנאשם בהתמדה, בתחכום ובכוונת מכוון בהחרבת מערכות האכיפה, החוק והמשפט, במטרה להימלט ממשפטו."

עם החותמים הנוספים על המכתב נמנים: פרופ' רחל אליאור, יוסי אלפי, פרופ' יהודה אפק, פרופ' רות ארנון, ד"ר מיכל בן נפתלי, ד"ר נויט בראל, דנה ברגר, ענת ברזילאי, פרופ' דניאל בר-טל, ד"ר אורנה ברי, פרופ' אייל גור, פרופ' יובל דור, איציק ויינגרטן, פרופ' יחיעם וייץ, אורלי וילנאי, אסתי זקהיים, אסתי ג. חיים, פרופ' רינה טלגס, פרופ' רבקה כרמי, סביון ליברכט, מוטי לרנר, שרון מולדבי, בילי מוסקונה לרמן, עדנה מזיא, הלל מיטלפונקט, אריאנה מלמד, רוני ניניו, ד"ר רגב נתנזון, יהושע סובול, אפרים סידון, פרופ' פניה עוז-זלצברגר, יוסי עוזרד, אלטאיב ע'נאיים, שרה פון-שוורצה, סיני פתר, ד"ר משה צימרמן, אלונה קמחי, ד"ר אורית קמיר, אורלי קסטל בלום, יהודית קציר, ד"ר מאיה רוזנפלד, גבריאלה אביגור-רוחם, ליאורה ריבלין, פרופ' שלום רצבי, ניצה שאול, פרופ' יגאל שוורץ, דליה שימקן, עדי שימרוני, פרופ' איווה גלבוש-שכטמן, יעל שכנאי, צרירה שלו, חנן שניר, פרופ' אהוד שפירא, דן תדמור ורותי תמיר.

אילן שיינפלד, קיבוץ תובל

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

יביבי הבטיח מחשב לכל ילד לפני 14 שנה

"לשאלתי למה משרד החינוך לא מיפה את מספר הילדים ללא מחשב, השיב הסמנכ"ל: 'תאר לך שהייתי שואל למי יש בבית פסנתר'. המשרד מדבר על כ-150 אלף מחשבים שיספקו, הרבה פחות מהצורך בפועל. אבל מתי? כינתיים שום ילד לא קיבל מחשב. השטח בוער וכ-400 אלף תלמידים לא לומדים ממארס. מאז ועד היום – הפערים רק גדלים."

(ציוץ של יו"ר הוועדה לזכויות הילד, ח"כ יוסף ג'בארין, 23.9)

אחלה דמוקרטיה, גאוה ישראלית

"בלי קשר לקורונה, מפגיני בלפור יכולים להרגיש גאים: זלזלו בהם, קראו להם מפזי מחלות וחיזורים, כינו אותם רבע מנדט בקושי, הדייר הנוסף טינף עליהם שקרים וכזבים – אך בסופו של דבר, הם חירפנו את משפחת נתניהו. ראש הממשלה נכנס לאובססיה מוחלטת. הטריף את כל העולם. אחלה דמוקרטיה. גאוה ישראלית."

(ציוץ של הפרשן אטילה שומפלבי, 24.9)

לא חשבנו אחרת

"אם אני הייתי שרת משפטים היום, הממשלה הייתה מגבילה את ההפגנות."

(שרת המשפטים לשעבר איילת שקד, האתר "כיפה", 23.9)

גזענות דוחה פיקוח נפש

"פאדי, סטאז'ר רפואה העובד כדוגם בדיקות קורונה ב'טרם רפואה דחופה', לצד עבודתו כעוזר רופא בבית חולים השרון, נתקל אתמול בתקרית חריגה ומעליבה, כשהגיע לבצע בדיקת קורונה בביתו של מטופל בהתנחלות יצהר, אבל נבלם בכניסה ליישוב על ידי המאבטח – רק מפני שהוא ערבי."

(חדשות 12, 24.9)

יביבי מכבס את הכביסה המלוכלכת בחו"ל

"ראש ממשלת ישראל, בנימין נתניהו, נוהג להביא עמו מזוודות כביסה מלוכלכת לביקורים מדיניים בארה"ב, כך לפי עדויות עובדי הבית. לדברי עובדים מתקופת הנשיאים ברק אובמה ודונלד טראמפ, שירות כביסה בחינם מוצע לכלל המנהיגים המבקרים בבית הלבן, אולם נתניהו הוא היחיד שמנצלו בהיקף זה ומביא מזוודות כביסה מישראל גם בעת ביקורים קצרים."

(ווישינגטון פוסט, 23.9)

האמירויות הן בשלטון ושלטון ההון

"העובדה, שכמה משפחות עשירות גם מחזיקות בכוח הפוליטי וגם חולשות על משאביה של המדינה, היא גם הבסיס העסקי שעליו מושתתת איחוד האמירויות. המונח "שחיתות" אינו קיים כאן, כי גם הדמוקרטיה לא קיימת. וכך, אחד מאנשי העסקים הישראליים, שיצא לפגישה עם בכיר באחד ממשרדי הממשלה המקומיים, הופתע כשזה ניסה למכור לו ללא חשש את שירותי החברה הפרטית שבבעלותו. הוא מחזיק בה במקביל לתפקידו הרשמי כעובד ציבור."

(חגי עמית, "דה מורקר", 25.9)

בזכות מאבק אזרחי לא-אלים

שבהורדת-ידיים כזו היו הימין והממסד מנצחים. לכן, במאבק המתנהל בימים אלה נגד השחיתות, כמו גם במערכה הנוכחית על עצם זכותנו להפגין, אנו מקבלים על עצמנו את חוקי המשחק אך ממשיכים קדימה בלי פחד. את המאבק האזרחי הבלתי-אלים שום מגבלה לא תוכל להמית.

דניאל אלסון

נגד אלימות המשטרה

יותר מ-100 אלף הפגינו במוצ"ש (3.10) במאות מוקדים ברחבי הארץ נגד ראש הממשלה המואשם בפלילים בנימין נתניהו וממשלתו הימנית. לפי ספירה של התנועה "הדגלים השחורים", במחאות לקחו חלק כ-130 אלף אזרחים. על כך העיר ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) שהשתתף במשמרת מחאה ליד מכון ויצמן ברחובות: "כשמגיע – מגיע. אני רוצה להודות לראש הממשלה שרק בזכותו יצאו מאות אלפים להפגין היום ברחבי הארץ. בכל שכונה ובכל צומת, העם דורש דמוקרטיה וצדק חברתי".

המחאה מתקיימת כעת בצל החוק האנטי-דמוקרטי המגביל הפגנות לטווח של קילומטר ממקום המגורים, ואשר אינו מאפשר לקיים הפגנה המונית מול מעונו של נתניהו בירושלים כפי שקרה ב-15 השבועות האחרונים. ארגוני המחאה דיווחו על כמה תקיפות נגד מפגינים בשורת מוקדים. המשטרה פיזרה בכוח רב, תוך שימוש בפרשים, באופנועים ובמכות אגרוף, הפגנות שנערכו בכיכר השעון ביפו, בכיכר הבימה, ברחוב אלנבי ובשכונת פלורנטין בדרום תל-אביב. יצוין שההפגנות בתל-אביב החלו בסביבות השעה 18:00 והסתיימו ב-1:00 אחר חצות. 38 מפגינים נעצרו בעימותים עם שוטרים בתל אביב, ומאות דוחות חולקו על הפרות של תקנות הקורונה – כולל לעיתונאים שסיקרו את המחאות.

שלושה מפגינים נוספים נעצרו במהלך הפגנה שנערכה סמוך לביתו של שר החוץ גבי אשכנזי בכפר סבא. מאות מפגינים יצאו לרחוב ויצמן בכפר סבא ולמוקדים אחרים בעיר כדי להפגין נגד הממשלה, וקראו לראש הממשלה בנימין נתניהו להתפטר מתפקידו. הפגנות של מאות נערכו גם ברחוב בלפור ליד מעון ראש הממשלה בירושלים, ובמוקדים שונים בחיפה – בייחוד בהדר הכרמל ובמרכז הכרמל.

"אנו נמצאים ברגע גורלי והיסטורי. מעל לאלף הפגנות עם רכבות משתתפים, שלא מוכנים לקבל יותר את המצב אליו גורר אותנו הנאשם", נמסר מ"הדגלים השחורים". "מדינת ישראל זרקה השבוע לפח 35 מיליארד שקלים מכספי המיסים שאנחנו האזרחים שילמנו, רק בגלל האובססיה של נתניהו להפסקת ההפגנות". מתנועת המחאה "אין מצב" שהצטרפה להפגנות נמסר: "עשרות אלפים יצאו להפגין היום אחר הצהריים בשכונות, בכיכרות ובכבישים הראשיים תחת הסיסמה: בלפור זה כאן".

ח"כ כסיף גינה את אלימות המשטרה במהלך ההפגנות נגד נתניהו. "נתניהו הוציא 'חווה' על ראשיהם של המפגינים. הוא עודד אזרחים לרדוף ולהכות 'מפגי' מחלות' ואת המשטרה הוא שלח לדכא את ההפגנות באמצעות קנסות ומעצרי שווא אלימים. נתניהו רוצה מלחמת אזרחים. לא ניתן לו. כאשר ידכאנו כן נרבה וכן נפרוץ. כשהממשלה נגד העם, העם נגד הממשלה!", הדגיש.

הפגנה נגד ממשלת הימין בשכונת שפירא בדרום ת"א, 3.10 (צילום: "זו הדרך")

למחאה הדורשת את הדחתו של נתניהו ישנו הפוטנציאל להיזכר למשך דורות כדוגמא ומופת להתנגדות אזרחית ולמאבק לא-אלים. ההפגנות החלו במתכונת של פעמיים בשבוע ואף יותר, אך לאחר מכן התנקזו בעיקרן למוצאי שבת. הן מאופיינות בנוכחות בלתי מתפשרת במרחב הציבורי; נוכחות רועשת ובלתי נוחה, במובן הטוב ביותר של מילים אלה. לא במקרה הספינים הראשונים, דרכם ניסו הממסד ופעילי הימין לחבל במחאה, נגעו בצעדות וברעש: הפגנה היא דבר לא נוח, שמבטא כוח אזרחי – וזו בדיוק הסיבה שהיא כלי יעיל.

תחושות אלה מתחזקות נוכח התגובה הציבורית המרשימה למגבלת המרחק שהטילה הממשלה על ההפגנות – עשרות מוקדי הפגנות ברדיוס החוקי, מעין הדהוד של הסיסמה שנשמעת ברקע מעצרים כבר שנים: "על כל עצור יבואו אלף". על כל הפגנה שגיבילו יתקיימו עשר, על אפם וחמתם של תומכי השלטון – והכל כמובן בהתאם להנחיות. טקטיקה זו היא המשך ישיר למסורת ארוכת שנים.

אחד הכלים החשובים ביותר שיש למאבק אזרחי הוא הבנה של כללי המשחק בתוכם הוא מתנהל. מאבק נכון, המשכיל להתאים עצמו לנסיבות, מוביל להישגים משמעותיים שכוחות דוגמטיים יותר לא יכולים להשיג, גם כאשר הם לוחמניים מאוד. אילו לא הביע הציבור בישראל אמון בתנועת המחאה כמייצגת את האינטרסים שלו, לא היו עשרות אלפי מפגינים האוחזים בדגלים מאיישים אלפי צמתים ברחבי הארץ. יהודים בישראל לא יכולים לרכוש את האמון הזה דרך מאבק אלים. בכך הדבר דומה לשיבה של שחורים בבתי הקפה ללבנים בתקופת הסגרגציה הגזענית בארצות הברית, או לתליית כביסה בדוגמת דגל פלסטין מחוץ לחלון בתקופה בה נאכף האיסור על הנפת הדגל. זו מחאה עממית שכל אדם הרוצה בכך ורואה עצמו חלק ממנה יכול להצטרף אליה. זו המהות של המאבק הלא-אלים: קל להבין אותו ולקחת בו חלק. לעתים מספיק לחיות במקום הנכון ולהיאבק בזמן הנכון והטקטיקה כבר "באה מעצמה".

אילו ההפגנות היו אלימות (שיטה שמאמצים פעילים במאבקים שונים ברחבי העולם, ושאיחדים מקרב האנרכיסטים הפעילים בהפגנות כאן מציעים לייבא), הן מעולם לא היו גדלות לממדים אלה. לא כיוון שהדבר אינו מוצדק, אלא כיוון

במקום הסברה: מעקבי שב"כ

ארגוני זכויות האזרח, חברי כנסת של חד"ש וועד ראשי הרשויות הערביות בישראל, זעמו בעקבות חשיפת אתר וואלה השבוע (5.10) לפיה פיקוד העורף מגייס יוצאי שב"כ למעקב אחר הציבור הערבי. זאת, במטרה לבנות דרכי פעולה וכחלק ממאמצי ההסברה למיגור מגיפת הקורונה. בחברה הערבית סבורים שמדובר בהפרת זכויות אדם בסיסיות, חציית קו אדום ואף גזענות ודורשים כעת לעצור את המהלך.

לגינני הצטרפה ח"כ עאידה תומא סלימאן (חד"ש) – הרשימה המשותפת). לדבריה זהו מהלך שפוגע באמון של החברה הערבית. "כך עובד היגיון של שלטון שלא רואה בערבים אזרחים שווים. במקום לגייס מומחים ערבים למלאכת ההסברה – מגייסים אנשי שב"כ, כאילו שהאנשים שאמורים לרגל אחר הציבור הערבי מכירים אותו טוב יותר מהמומחים בציבור עצמו", מסרה. "דרך החשיבה של שלטון צבאי מחלחלת לטיפול בקורונה, ומפוררת את האמון הרעוע ממילא". "איסוף המידע הנחוץ ביותר הוא על איך הממשלה הזו הפקירה את האזרחים כולם, והאזרחים הערבים בפרט. אך במקום זה מפעילים ריגול כלפי האזרחים. זו התפתחות מסוכנת בכרסום המרחב האזרחי תחת מצב החירום".

ארגון עדאלה, המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי, הודיע כי ידרוש מראש הממשלה בנימין נתניהו, שר הביטחון, בני גנץ ומהיועץ המשפטי לממשלה, אביחי מנדלבליט, לאסור את המשך איסוף המידע באמצעים צבאיים. "העסקת אנשי שב"כ בדימוס לצורך איסוף מודיעין, אינה רק חורגת מתחום הסמכויות של פיקוד העורף כפי שהן הוגדרו בחוק – אלא מוכיחה שוב כי המשטר בישראל ממשיך להתייחס אל האזרחים הערבים בעוינות ובשליטה ביטחונית כמו בימי הממשל הצבאי", מסר מנכ"ל עדאלה, ד"ר חסן ג'בארין.

"רק לאחרונה התברר כי משרד החינוך ממשיך להתייעץ עם גורמי שב"כ, לאחר שכבר נאלצנו לפני שנים לעתור לבג"ץ כדי לעצור את התערבותו במינוי מורים", הוסיף. "התערענו מתחילת המשבר הזה, כי מרגע שהממשלה מערבת מוסדות ביטחוניים בחירום אזרחי – הדרך לדיכוי צבאי ולפגיעה בזכויות אדם בסיסיות היא קצרה".

שר התיירות זמיר התפטר: אין לי שמץ אמון בנתניהו

שר התיירות אסף זמיר (כחול לבן) הודיע בסוף השבוע (2.10) ליו"ר מפלגת כחול לבן ושר הביטחון בני גנץ, על התפטרותו מממשלת הימין. לדברי זמיר, נראה כי משבר הקורונה לא נמצא בראש סדר העדיפויות של ראש הממשלה בנימין נתניהו המואשם בפלילים.

"לאחר ארבעה חודשים וחצי כחבר בממשלה אני קובע בצער כי משבר הקורונה על השלכותיו הנוראות נמצא במקרה הטוב במקום השני בסדר העדיפויות של ראש הממשלה. השיקולים האישיים והמשפטיים הם אלה שעומדים בראש מעיניו של נתניהו. זה ניכר בכל צעד ושעל. הקורונה מכה בישראל ואנחנו במשך שבועות עוסקים כמעט רק בהפגנות, מסר זמיר.

עוד כתב זמיר: "בישיבות הממשלה לא מתקיימים דיונים משמעותיים על הנושאים הבורערים באמת. הרמה של הדיונים נמוכה ולא מעמיקה. שיקולים אישיים גוברים על האינטרס הציבורי. לנתניהו אין יכולת לחלץ את המדינה מהמשבר העמוק שהיא נמצאת בו. הרי הוא הוביל אותנו לתוכו. הוא האחראי הראשי למצב הבריאותי, הכלכלי ולשבר החברתי שמאיים על כולנו". ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) – הרשימה המשותפת) הגיבה להתפטרותו של שר התיירות ומסרה "אסף זמיר תיקן את הטעות הראשונית שלו – הצטרפות לממשלה. טוב שעשה כך. הממשלה הרעה הזו פועלת נגד הציבור, והיא צריכה לחלוף מן העולם".

חד"ש חיפה הגישה תביעה נגד חבר המועצה גרי קורן

סיעת חד"ש במועצת העיר חיפה הגישה לבית משפט השלום תביעה נגד חבר המועצה גרי קורן מסיעת "חיפה ביתנו" בסך של 350 אלף שקל בטענה ללשון הרע. נוסף על פיצוי כספי מבקשת חד"ש מבית המשפט לחייב את קורן לפרסם הכחשה של פרסומי המכפישים והתנצלות בפני התובעים. לטענת חד"ש, "בשנתיים האחרונות פרסם הנתבע שורה של פרסומים שקריים, מכפישים ומסיתים".

בתביעה מצוינות דוגמאות לזיכרונות שכתב קורן, ובהם "חבר בארגוני מחבלים", "תומך המחבלים ופח האשפה המהלך רג'א זעאתרה" (יו"ר סיעת חד"ש בעיריית חיפה), "סיעת החיזבאללה בעיר ורשימת הטרור המשותפת", "סיעת חד"ש מהללת הטרור", "גיס חמישי" ו"בוגד".

במרכז התביעה עומד "מפגן ההשמצות בישיבת מועצת העיר" במהלכו פצח קורן במפגן של הכפשות, האשמות, הפצת שקרים והפצת שנאה כלפי חד"ש תוך כדי צעקות, התלהמות ואף חבטה על השולחן. כתב התביעה מצטט את האמירות שמיוחסות לקורן בישיבה, ובהן "הגברת שהירה (חברת המועצה שהירה שלבי מחד"ש), את לא תהיי הנציגה שלנו לערבית. את יכולה להיות נציגת העברית אצל חיזבאללה אולי, תודה להתראות", "אני לא צריך את העזרה שלך בערבית, את יכולה לעזור לנסראללה בעברית", "לא שאלתי אותך ולא שאלתי את נסראללה מה הוא חושב שקורה בחיפה", "צריך להוציא אותך מהמדינה, לא רק מהאולם", ועוד. יצוין כי נוכח דברי הבלע של קורן, לקראת סוף הדיון הוציאה אותו ראש העיר מהאולם.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126402

קולות מהאקדמיה הפלסטינית

רעילים. 23 דונם משטח הקמפוס החרים צבא הכיבוש לצורך מטווח. ב-2015 בוצעו פלישות צבאיות תכופות לקמפוס, תוך שימוש בירי חי ובגז מדמיע. הקמפוס היה סגור יותר מ-85 יום והפיגור בלימודים הצטבר למעל מאה יום. סמארה הסבירה עד כמה גורמות ההגבלות השונות על סטודנטים ועל הסגל (מקומי ואורח) לירידה במדדי האיכות הבינלאומיים. ויזות ניתנות במשורה, הן מוגבלות בזמן ושרירותיות. כתוצאה מכך ההשתתפות בתוכניות בינלאומיות כמו ארסמוס האירופית טורפדה. הסגל בכדורי ממשיך להיאבק ולהתעקש על בניית גשרי מדע עם המוסדות בעולם, להזמין מומחים מדיסציפלינות שונות, לבנות פרויקטים שונים, ליצור רשתות-קשר ולארגן הנחיות משותפות עם מומחים מחו"ל.

הדוברת השלישית בסמינר הייתה דוהא ברגותי, סטודנטית לרפואה באל-קודס ובתו של פרופ' עמאד ברגותי, האסטרופיזיקאי העצור בידי ישראל. ברגותי, הגרה באבו-דיס, סיפרה על הקושי לגור ליד חומת האפרטהייד, שאינה מאפשרת לה להתמחות בבתי חולים בירושלים הסמוכים לביתה, שכן המעבר דרך המחסומים והחומות גוזל זמן רב. גם ההגעה לבית-לחם כרוכה בחוויה דומה, שאינה רק מתישה וממושכת אלא גם מפחידה. ברגותי סיפקה פרטים על מעצרו של אביה, שמעמדו המשפטי כרגע לא ברור: הוא עומד לדין על "הסתה" בשל פוסטים שפרסם בפייסבוק ובמקביל הושת עליו מעצר מנהלי. למרות שאביה קיבל לא פעם הצעות ללמוד במוסדות יוקרתיים בחו"ל, הוא דחה את ההצעות כי חשוב לו להישאר במולדתו ולהיאבק עליה. לדבריו, בתו, היא חונכה על האמונה שידע ולימוד הם צורות התנגדות.

80 סטודנטים עצורים

את האירוע חתמה כרמן קישאק, העובדת במשרד יחסי הציבור באוניברסיטת ביר-זית. קישאק תיארה סביבת עבודה מטלטלת וסיפרה על מעצרים שנערכו בתוך הקמפוס. יותר מ-80 סטודנטים בביר-זית עצורים כרגע, עקב כך, חיים הסטודנטים בחד מתמיד. ישראל שולטת בכל הכניסות והיציאות לשטחים ודורשת ויזות ואישורים לכל מהלך פנימה והחוצה. שלטונות הכיבוש מסרבים לא פעם לתת אישורי כניסה ושהייה לאנשים בעלי דרכון זר אך לא ת"ז פלסטינית, שיש להם משפחה וקרובים בפלסטין. הסירוב אינו גורף, אבל הוא אינו מנומק ולעולם אין לדעת מי יזכו ולכמה זמן תוארך הוויזה, אם בכלל. מצב זה גורם למתח מתמיד בקרב אנשי ונשות הסגל במעמד הזה ולמשפחות. בהדרגה מאבדת הקהילה האקדמית הפלסטינית חברים וחברות המוצאים מקום עבודה בחו"ל. כל הקשיים הללו מוערמים במכוון, כדי לדלדל את חיי הרוח בפלסטין. הם משפיעים על איכות ההוראה וההנחיה, על מגוון החומר הנלמד ועל המוניטין האקדמי הבינלאומי של המרצים והחוקרים ושל המוסדות.

הארגון הבינלאומי "מדענים למען פלסטין" מפגין תמיכה עקבית וממושכת באקדמיה הפלסטינית שתחת כיבוש. מאז פרץ המגיפה ערך הארגון שני סמינרים מקוונים (וובינרים) שהאירו מזוויות שונות את מצבה. הדיון הראשון התמקד במעצרי אקדמאים פלסטינים, ובפרט במעצרו ובמאסרו של אוביי עאבודי, מנהל מרכז המחקר ביסאן ברמאללה. ארבע המשתתפות בדיון השני הציגו את המכשולים העיקריים שמעמיד הכיבוש בפני האוניברסיטאות בגדה המערבית. את הדיון הנחה פרופ' היינס מילר, מתמטיקאי במכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס (MIT).

הדוברת הראשונה הייתה חנאן חוסיין ממרכז ביסאן. היא מחליפה את עאבודי, עד לשחרורו מהכלא בחודש הבא, ומנסה להמשיך את המחקר המקיף שהוא החל בו על המכשולים שמציב הכיבוש בפני סטודנטים וסגל פלסטיניים, ועל החיים

האקדמיים בשטחים הכבושים בכלל. ישראל עוצרת אקדמאים רבים, בפרט מתחומי המדעים המדויקים והנדסת חשמל, ואוסרת יבוא של ציוד מדעי חיוני. במקביל, היא מאלצת לייבא ציוד מדעי מסוים רק מישראל, ולא מארצות אחרות – פירוש ההוראה - מחיר מופקע. כמו כן, שלטונות הכיבוש מקשים על יציאה לחו"ל לצורכי השלמת תארים מתקדמים או השתלמויות.

אסור לעשות שימוש במושג אפרטהייד

בעיה חמורה, עליה הצביעה חוסיין, נוגעת ישירות במעצרו של עאבודי. מסתבר כי האיחוד האירופי, המעניק תרומות לעמותות כמו ביסאן, החל לאלץ אותן לחתום על נספחים לחוזים המבטיחים ניתוק פוליטי ודורש לגנות את הפלגים הפוליטיים הקשורים אליהן כארגוני טרור. תביעה נוספת נוגעת למינוח שבו מותר להשתמש במחקרים ובבקשות לתמיכה. למשל, מונחים כגון "קולוניאליזם התיישבותי" או "אפרטהייד" אסורים בשימוש. האיחוד דורש גם שהעמותות לא יעבדו עם אנשים שהיו כלואים בעבר. כפי שמציינת חוסיין, מדובר בדרישה מגוחכת, שהרי אחד מכל חמישה פלסטינים היה עצור או כלוא בעברו. ההשלכה המידית של אילוף זה על ארגונה היא שמאז מעצרו של עאבודי, כספים רבים שהיו אמורים להגיע לביסאן זרמו לארגונים אחרים ולפרויקטים משותפים עם האירופים, הופסקו או בוטלו. חנאן חוסיין פנתה לקהילה הבינלאומית בבקשה שתדון בתופעות הללו ותדרוש שכספיה ישמשו לחיזוק הקהילות האקדמיות הפלסטיניות הנאבקות על קיומן.

ד"ר ראנה סמארה, מהאוניברסיטה הטכנולוגית כדורי בטול-כרם, היא אנטומולוגית וגם דיקנית המחקר במוסד. היא פתחה בהצגת המוסד האקדמי בו היא עובדת, אשר נוסד כמכללה חקלאית בידי אליס כדורי ועם השנים העתיק את הדגש מחקלאות לטכנולוגיה. יש לכדורי שלוש שלוחות: לבד מהמיקום הראשי, בטול-כרם, ישנן שלוחות ברמאללה ובחברון. בשלושתן לומדים כ-8,000 סטודנטים.

הקמפוס בטול-כרם סובל מקרבתו לחומת ההפרדה ולמפעל תעשייתי מזהם, גשורי, הפולט חומרים כימיים

כישלונה המהדהד של הממשלה בהתמודדות עם המשברים נחשף לעין כל

נתניהו מוביל לפי תהום

בשלב הזה בולט בהיעדרו הגוש שהפך רסיס – השמאל הציוני. שרי מפלגת העבודה, המחזיקים בתפקידים 'חברתיים', חתומים באופן אישי על מיליון מובטלים וקריסת הכלכלה והרווחה עליה הם מופקדים. אפילו שרי כחול לבן עקפו אותם במדדי היושרה, כשנמנעו או התנגדו בכמה מההצבעות על חוק ההפגנות.

גם קולה של מפלגת מרצ נדם: היא אינה נוכחת בשטח ובהפגנות, וההתבטאויות הציבוריות של ראשיה מופנות ברובן להכפשת ההנהגה החרדית. הנהגה זו נושאת כמובן באחריות רבה למשבר. אך ההתמקדות בה, ולא בממשלה, משקפת ניסיון פופוליסטי כושל לדהור על גבי ציבור מוחלש, שראוי גם הוא לסולידריות. ח"כ מירב מיכאלי, שלה עצמה כנראה לא ברור איפה היא

נמצאת, ממשיכה לשחק באופוזיציה כאשר שאר חברה למפלגה ישובים לשולחן הממשלה. במצב הקשה בו אנו נמצאים, נדמה שאין צורך בגיבוש תוכנית פעולה; צריך להפנות זרקור למי שכבר מיישם אותה. חברי הכנסת של חד"ש ופעיליה נוכחים בהפגנות וברחוב, ובד בבד מעלים מודעות לסכנה הטמונה באירועים המוניים וסגורים. כשנתניהו איבד כל רסן, נחשף ברבים החיפוי שנותנים לו גם מי שבבחירות האחרונות הציגו עצמם כמתנגדיו. כך מתבהרת לה האלטרנטיבה העקבית לכל עולות המשטר – דמוקרטיה סוציאליסטית וחופשית, עם שירותי בריאות ציבוריים, חופש מחאה ושלוש עם שכנים קרובים.

גולי דולב-השילוני

ישראל מרחפת על פי תהום. הצטלבו בה שלוש מערכות שונות, שבכל אחת מהן נמצאים האזרחים חפצי החיים – פשוטו כמשמעו – בקרב מכריע. אנחנו בעיצומו של המשבר הבריאותי החרף בתולדות המדינה. אך במקום להקים מערך אפידמיולוגי ולגבש קריטריונים ואסטרטגיית יציאה, שרים לענייני כלום מפרים בידוד או משקרים בחקירות האפידמיולוגיות.

אנחנו מצויים בלב המשבר הכלכלי החמור ביותר שאירע במדינה, אך שבועות לתוך סגר כללי שני לא הציג משרד הכלכלה תוכנית פיזיית רצינית כלשהי. שר הרווחה שמולי, במקום לטפל בעוני, מפרסם תמונות של חבילות פסטה הנושאות את שמו, אותן הוא שולח לנזקקים, כשבכל חבילה טמונה עדות מחפירה למחדליו.

אנחנו בעיצומו של מערכה חשובה מאין כמוה על אופי המשטר: ניסיונות לסרס כל מחאה ואופוזיציה מאיימים להחריב את סממני הדמוקרטיה שנותרו פה. אך השר לביטחון פנים מבקר את השוטרים על כך שאינם אלימים מספיק, וחברי הקואליציה שהתחייבו להגן על שלטון החוק – נאלמים. ברגע ההיסטורי המסוכן הזה, הולידו הסתירות שבסדר הקיים מחאה כללית וסוחפת. זו פועלת ככדור שלג מהפכני אמיתי: כל ניסיון להגבילה רק מעצים ומלבה אותה. מתוך המחאה, שבשבוע שעבר הקיפה מאות מוקדים ומעל מאה אלף מפגינים, נחשפים הסתירות והשקרים עליהם נשענות הן מפלגות הקואליציה, והן השאירות המיתומות של השמאל הציוני. התגלה כי אחדותה של הממשלה היא האחדות שבביזיונה. אם בעבר ניסו ממשלות הימין לקיים לפחות את המדיניות עליה הצהירו, הנצלנית כשלעצמה, הרי כל חברי הממשלה הנוכחית בוגדים כל הזמן במילותיהם ורוחצים בשקריהם.

סיבובי הפרסה הציבוריים בנוגע לסגר, להקמת מערך הבריאות, להפגנות ולחקירות ראש הממשלה הם רק חלק ממופעיה של צביעות, שאפילו לא מנסה להסוות עצמה. בעבר דאגו הממשלות להבטיח יציבות כלכלית כדי להשקיע את הציבור בזמן דיכוי העם הפלסטיני, או לחילופין לעשות שריר מול הפלסטינים בזמן שדרדרו את הכלכלה. הממשלה הנוכחית מסמלת קריסה מוחלטת בכל מישור: רפואי, חברתי, כלכלי, דמוקרטי וגם מדיני. הסכמי שביתת הנשק עם משטרים דכאניים בעולם הערבי לא מצליחים לייצר אפילו תחושת ביטחון מדומה. מתוך זחיחות או רשלנות, נראה שהשרים שכחו שלא נוכל לבלוע את הגלולה המרה בלי מעט סוכר – ובדרכם זו הציתו מחאה חוצה-מגזרים שמבעירה את הרחובות.

הפגנות במהלך השבוע

בעקבות ההפגנות הסוערות במוצ"ש (3.10), בהן השתתפו לפי ההערכות כ-130 אלף מפגינים, הודיעה התנועה "הדגלים השחורים" (5.10) כי ההפגנות ואירועי המחאה נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו ימשיכו ויערכו השבוע בימים שלישי וחמישי ובמוצ"ש (ר' עמ' השער).

"במוצאי שבת ראינו את עם ישראל מתקומם נגד נאשם שנכשל בקורונה, נכשל בכלכלה ונכשל בדמוקרטיה. נתניהו הפך רשמית לראש הממשלה הכושל בתולדות מדינת ישראל. הדבר היחידי בו הוא עדיין מצליח זו הסתה לאלימות נגד המפגינים", מסרו "הדגלים השחורים" והוסיפו: "קרוב היום בו נקבל מנהיגות חדשה, כזאת ששמה את האזרחים והאזרחיות במקום הראשון. בשביל שיום זה יגיע אנו קוראים לכל האזרחים והאזרחיות: צאו לרחוב להילחם על המדינה".

האולטראס נגד בעלי ההון השולטים בקבוצה - האחים ניסנוב

מחאת אוהדים בהפועל ת"א

האוהדים של הפועל תל אביב, פרסם בראשית ספטמבר הודעה הקוראת למחאה מאורגנת נגד הבעלים. "אחרי שהודיתם שלא באמת תמסרו את הקבוצה בחינם, כמו שקודם לכן טרחתם להצהיר... אחרי שזרקתם בבושת פנים עוד שחקנים שגדלו במועדון... אחרי שהפכתם אותנו למועדון ששחקנים לא רוצים להגיע אליו כי חוזים נגמרים בבוררות... אחרי שהפניתם עורף לכל ערכי המועדון... הגיע הזמן שתפנו את המקום", נאמר בהודעה.

עוד קודם לכן מתח הארגון ביקורת חריפה על הנהלת הקבוצה על שלא טרחה לפעול למען מתווה להחזרת הקהל למגרשים, בשל העובדה שהיא נהנית בשל כך מפיצוי כספי מובטח מטעם משרד האוצר. ההישענות על כספי מתווה

רשת הביטחון שהוצע לקבוצות ליגת העל קשורה לקו ביקורת נוסף שמושם מצד אוהדי הקבוצה כלפי האחים ניסנוב – העובדה שתקציבה של הקבוצה בנוי ברובו על הקצבות שונות: המועצה להסדר ההימורים בספורט, הסכמי שידור, הקצבות עירוניות וכו'. בימים כתיקונם, חלק הארי של התקציב מגיע ממכירת מנויים וכרטיסים למשחקי הקבוצה. במצב עניינים זה, מאשימים האולטראס, מכניסים האוהדים לתקציב המועדון יותר כסף מאשר בעלי ההון השולטים בו.

בהיענות לקריאה למחאה, בשבועות שלאחריה לקחו מאות מאוהדי הקבוצה חלק בפעילויות מחאה מתואמות: למרות האיסור על הגעת קהל למגרשי הספורט בשל הקורונה, מחו אוהדי הקבוצה מחוץ לאצטדיון בלומפילד, בו מקיימת הקבוצה את משחקה הביתיים. הם הגיעו להביע את מחאתם גם במתחם האימונים של הקבוצה בוולפסון, וכן מחוץ לבתייהם של שרון ניסנוב בסביון ושל איציק ניסנוב בכפר שמריהו. ההגעה להפגנות מחוץ לבתייהם של האחים ניסנוב לוותה בקמפיין גרילה, בו חולקו בבתי שכניהם כרוזים המסבירים את סיבות המחאה. בין היתר תוארה בכרוזים הפגיעה של האחים ניסנוב בעובדי המועדון: "מדובר באנשים אשר רומסים ברגל גסה זכויות בסיסיות של עובדים המשתכרים שכר ממוצע ומטה, כולל אי תשלום פנסיה במשך 5 חודשים". פעילות זו נמשכה עד 24 בספטמבר, כאשר הפכה ל"נזק היקפי" במסגרת מלחמתה של ממשלת הימין בחופש ההפגנה.

על רקע משבר הקורונה וגל המחאה הציבורית הגואה נגד ממשלת הימין, מחאת אוהדי הפועל תל אביב נדחתה מטבע הדברים לשולי הכותרות. אולם למרות זאת ראוי לתת עליה את הדעת כדוגמא ליכולתה של קהילה להתארגן על מנת להציב גבולות לשליטתם של בעלי הון בנכסים תרבותיים בעלי חשיבות ציבורית.

תהליך ההפרטה של הכדורגל הישראלי, שראשיתו בשנות התשעים המוקדמות, מלווה בסכסוכים מחריפים בין בעלי ההון הפרטי, אשר רכשו את השליטה בקבוצות השונות, לבין אוהדי הקבוצות אשר מייצגים את הקהילה שהתגבשה סביבן טרם המעבר לבעלות הפרטית. המתח הקבוע בין האינטרסים

הכלכליים והעסקיים של בעלי הקבוצות לבין שיקולים קהילתיים של מורשת, זהות מקומית, תרבותית, ופוליטית אותם מייצגים האוהדים, הובילו לאורך השנים למחאות רבות מצד אוהדי קבוצות שונות נגד בעליהן.

דוגמא לכך ניתן למצוא בימים אלו סביב הנעשה בהפועל תל אביב, אשר מיום העברתה לידיים פרטיות ב-1997, ידעו היחסים בין אוהדיה לבין בעליה הפרטיים השונים עליות ובעיקר מורדות.

הקבוצה, שנחשבה בעבר "ספינת הדגל של מרכז הפועל", נמצאת בעשור האחרון בדעיכה מתמדת, כאשר לשפל המדרגה הגיעה בעונה של 2016/17: במהלכה, בעקבות חובות של 78 מיליון שקלים, הגישה הקבוצה בקשה לפירוק, ובסיומה ירדה לליגה השנייה בפעם השנייה בתולדותיה. לאחר שבית המשפט המחוזי בתל אביב אישר את פירוק החברה שניהלה את המועדון, רכשה את הפועל תל אביב קבוצת משקיעים בראשות האחים איציק ושרון ניסנוב.

אולם גם תחת ההנהלה החדשה לא הצליחה הפועל תל אביב עד כה לשחזר את הישגי העבר, והביקורת על הנהלת הקבוצה מצטברת. עיקר הביקורת נובעת מהעובדה שעל אף שקיבלו את הקבוצה מידי המפרק נקייה מחובות בארץ, צברו האחים ניסנוב תוך תקופה קצרה שורה ארוכה של תביעות מצד שחקנים, מאמנים ועובדים במועדון, התחמקו מטיפול בחובות שנתרו למועדון בחו"ל, וכן הובילו לעזיבה צורמת של כמה שחקנים שהיו מזוהים עם המועדון במשך שנים.

המתחים והניגודים בין הצדדים הוחרפו, באופן לא מפתיע, במהלך משבר הקורונה. המגבלות על התקהלות וכן האיסור על כניסת קהל למגרשים שהחלו בשנה שעברה הקלו על הנהלת המועדון לבצע צעדים חד צדדיים, בכלל זה - ביטול חוזיהם של כמה שחקנים בטענה של "כוח עליון". במקביל לא העבירה ההנהלה במשך חמישה חודשים תשלומים לקרן הפנסיה של עובדיה. התנהלותו הכלכלית של המועדון תחת האחים ניסנוב הובילה לכך שעננת אי ודאות ריחפה סביב יכולתה של הקבוצה לפתוח את עונת המשחקים הנוכחית. הבקרה התקציבית איימה כי תוריד את הקבוצה ליגה אם לא תציג ערבויות כנגד חובות העבר שלה. בנוסף, לא הצליחה הקבוצה לקבל רישוי מועדונים מטעם אופ"א בשל אותם חובות.

חוסר שביעות הרצון מדרך הניהול של המועדון הוביל מראשית עונה זו למחאת אוהדים. מה שהחל בפעולות מחאה נקודתיות צבר תאוצה כאשר אולטראס הפועל, ארגון

סבב נוסף של שפיכות דמים בסכסוך בין ארמניה לאזרבייג'ן

המלחמה על נגורנו-קרבאך

המעוניינים להגדיל את רווחיהם והשפעתם. פטרוניתה המסורתית של ארמניה היא רוסיה, ואילו אזרבייג'ן נתמכת בידי תורכיה. לפי דיווחים שונים, רוסיה תומכת בארמניה באמצעות משלוחי נשק המועברים דרך שטח איראן, ואף שיגרה לאזור שכירי חרב המועסקים דרך קבלן פרטי ("קבוצת ואגנר" הידועה לשמצה ממעורבותה באוקראינה ובסוריה). תורכיה לעומת זאת הציבה בשירות הצבא האזרבייג'ני את אחת המיליציות הג'יהאדיסטיות שהיא מפעילה בשטח סוריה.

לפי האשמות שהטיחה ממשלת ארמניה, תורכיה גם שלחה לשטח קצינים ויועצים טכניים כדי לסייע לאזרבייג'ן. בת ברית קרובה נוספת של אזרבייג'ן היא ישראל, שחתמה עם הממשלה בבאקו על עסקאות נשק בסך 825 מיליון דולר בין 2006 ל-2019, ושמל"טים מתוצרתה משמשים כעת בלחימה. חבר פרלמנט אזרבייג'ני בולט אף הציע לפתוח שגרירות אזרבייג'נית בתל אביב כהוקרת תודה על עזרתה של ישראל, וכדי להתנקם באיראן

התומכת בארמניה. לעומת זאת, ארמניה הודיעה (2.10) על החזרת שגרירה מישראל במחאה על עסקאות הנשק בין ירושלים לבאקו.

אך ישנם גם כוחות המבקשים להשכיך שלום בין העמים. המפלגה הקומוניסטית הארמנית פרסמה גילוי דעת (27.9) הקורא להפסקת אש מיידית ולשים סוף "להיסטריה הלאומנית" שאחזה באזור. באזרבייג'ן הדיקטטורית התארגנו בני ובנות נוער וחתמו על עצומה (30.9) הקוראת ל"סולידריות ויוזמות שלום" כחלופה למדיניות המלחמה והשנאה שמקדמת הממשלה.

הקונפדרציה הבינלאומית של האיגודים המקצועיים, בה חברים עשרות איגודי עובדים מרחבי העולם (לרבות ההסתדרות), קראה להפסקת אש מיידית בין הצדדים הלוחמים. בקריאה שפרסם הארגון נמסר: "הסכסוך המזוין מערער את הביטחון באזור ומאיים להוביל להסלמה נוספת. אובדן החיים הוא טראגי ומשולל כל היגיון שעה שהעולם מתמודד עם השלכותיה הנוראות של מגיפת הקורונה. אנו קוראים לכל המעורבים לשעות לקריאתה של מועצת הביטחון של האו"ם לפתוח במשא ומתן כדי ליישב את המחלוקת. סכסוך מזוין לעולם אינו דרך מתקבלת על הדעת לפתרון מחלוקות."

עוד נמסר מהקונפדרציה: "אנחנו מברכים על המאמצים למנוע הסלמה נוספת ולהגיע לפתרון ארוך-טווח לסכסוך בהתאם להחלטות האו"ם. אנו מוכנים לתמוך במאמצים אלה, תוך שיתוף פעולה הדוק עם איגודי העובדים בשתי הארצות."

בשעות הבוקר של 27.9 פתח צבא אזרבייג'ן במתקפה נגד כוחות צבא ארמניה לאורך גבולות חבל נגורנו-קרבאך. מאז דווח כבר על מאות חיילים שנהרגו בשני הצדדים ועל מאות אזרחים שנפגעו בהפגזות ארטילריות המכוונות לריכוזי אוכלוסין. כך הפך סבב הלחימה הנוכחי להתפרצות האלימות הקטלנית ביותר באזור מאז תום מלחמת נגורנו-קרבאך בשנת 1994. לפי שעה נראה כי כוחות הצבא של אזרבייג'ן השתלטו על עיירה ועל כמה כפרים באזור הגבול.

נשיא אזרבייג'ן, אילהאם אלייב, מודיע לאומה על "שחרור" עיירה בנגורנו-קרבאך (צילום: לשכת נשיא אזרבייג'ן)

כמעט כל הסקירות שהתפרסמו בשבוע האחרון על אודות הסכסוך, בין אם בטורי פרשנות בעיתונות או בפוסטים ברשתות החברתיות, הרחיקו לכת עד לימי הביניים או אף לימי קדם בניסיון לאתר את שורשיה עתיקי-היומין של האיבה או להוכיח את צדקתו ההיסטורית של מי מהצדדים הלוחמים. אך כדי להבין את הסכסוך בנגורנו-קרבאך, חבל ארץ ששטחו קטן משטח הגדה המערבית ואוכלוסייתו מונה כ-150 אלף נפשות בלבד, אין צורך להפליג הרחק. נסתפק כאן

בחלוקתו של הקווקז למדינות לאום עצמאיות, לראשונה בהיסטוריה הארוכה של האזור, לפני כ-30 שנה.

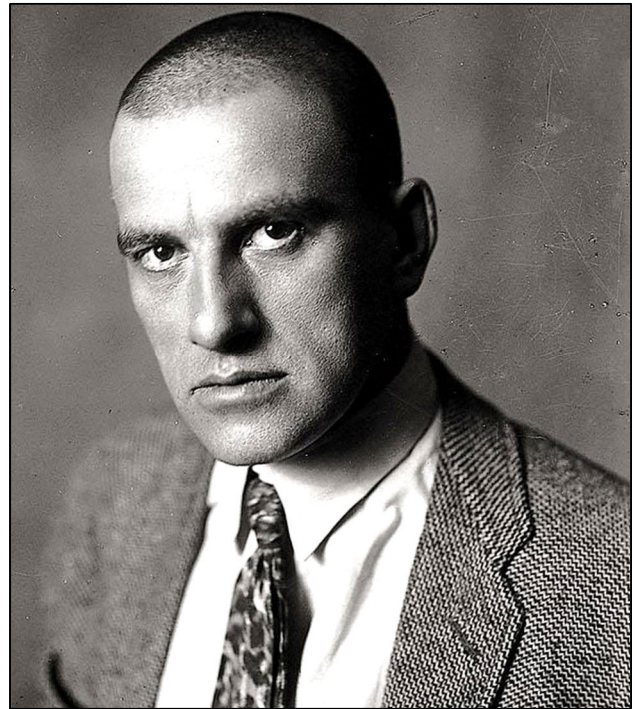
כאשר ארמניה ואזרבייג'ן היו שתייהן רפובליקות סובייטיות החברות בברית המועצות נהנה נגורנו-קרבאך, אזור שרוב אוכלוסייתו ארמנית, ממעמד של מחוז אוטונומי בתחומי אזרבייג'ן. עם התפרקות ברית המועצות בראשית שנות ה-90, קמו בירואן ובבאקו ממשלות אוליגרכיות, שטיפחו רגשות לאומניים כדי לבצר את הלגיטימיות של שלטונן. בתנאים אלה לא התקשו הלאומנים בנגורנו-קרבאך להצית במחוז אלימות בין-קהילתית, שהפכה עד מהרה למלחמה עקובה מדם בין המדינות המלווה בטיהור אתני. עד שביתת הנשק ב-1994 נהרגו כ-30 אלף איש ומאות אלפים הפכו פליטים. חבל נגורנו-קרבאך "טוהר" מתושביו האזרבייג'נים ועבר לשליטת ארמניה, שהכריזה עליו כעל רפובליקה עצמאית בשם "ארצאך" (שמו הארמני של האזור).

הקהילה הבינלאומית ממשיכה לראות בחבל חלק משטחה של אזרבייג'ן, ושום מדינה, פרט לארמניה, אינה מכירה בריבונותה של "רפובליקת ארצאך". מאז 1994 שוררת בין ארמניה ואזרבייג'ן מעין "מלחמה קרה" על החבל: בכל שנה כמעט נרשמו תקריות גבול, ומדי כמה שנים – סבב לחימה קטלני וממושך יותר. הממשלות הקפיטליסטיות האוליגרכיות בשתי הארצות (המתחלפות מדי כמה שנים בארמניה, אך לא באזרבייג'ן – הנמצאת תחת שלטונה של משפחת אלייב מאז 1993) ממשכות להשתמש בסכסוך הבלתי-פתור כדי להזין את הרטוריקה הלאומנית, עליה נשענת סמכותן.

הסכסוך בנגורנו-קרבאך, כמו סכסוכים אחרים באזור, מושך אליו מעורבות חיצונית מצד כוחות אימפריאליסטיים

האחרונה בדבריה של ד"ר גולדין מתחילה במילים: "בספר זה ניסינו להעביר במלוא העוצמה את המלודיה ואת האנרגיה האדירה של הסופר". באיור התופס את כל הכפולה שאחרי דברי הפתיחה נראה פסלו של מיאקובסקי בכיכר הנושאת את שמו במוסקבה. חבל שהקוראים והקוראים בקול שירצו לדעת במי מדובר, לא ימצאו בספר שום הסבר על אודותיו. לפני כשלוש שנים כתבה החוקרת ד"ר חגית הלפרין ב"הארץ", כי המשורר הקומוניסטי אלכסנדר פן העריץ את מיאקובסקי משחר נעוריו וראה בו דמות מופת לחיקוי, הן באורח חייו והן בשירתו. בשנת 1922, בהיותו עלם כבן 16, נפגש פן עם מיאקובסקי במוסקבה. פן סיפר כי פגישתם הראשונה התרחשה כאשר המשורר סרגיי ייסנין הזמינו להשתתף בערב קריאת שירים. פן, שהיה חלק מקבוצתו של ייסנין, קרא את שירו "בן הפקר". במעמד זה שמע לראשונה את מיאקובסקי קורא את שירתו מעל במה והתרשם עמוקות. לימים כתב פן לליודמילה, אחותו של מיאקובסקי: "אני גאה בכך שנפל בחלקי הכבוד להיות הראשון שהביא את מיאקובסקי לישראל [...] ואף על פי שאני כבר בן 50, אני שומר עד היום בזיכרוני את הפגישות הבודדות שהיו לי — הציפור המתחילה לעוף — עם אחיך".

נ"ע

המשורר ולדימיר מיאקובסקי (צילום: ויקיפדיה)

קליסיקה סובייטית בתרגום חדש

מה זה טוב ומה זה רע

ספר הילדים הנודע "מה זה טוב? ומה זה רע?" מאת המשורר ולדימיר מיאקובסקי פורסם באחרונה בתרגום חדש בהוצאת קדימה. מדובר ביצירה סובייטית קנונית משנת 1925, שדורות רבים של ילדים שיננו אותה והתחנכו עליה. בדומה לשירתו למבוגרים, גם יצירה זאת תוקפת אמיתות גדולות בקצב המסחרר והמדוקדק הייחודי למיאקובסקי, ומעצבת תובנות הנכונות לילדים וגם להוריהם. הספר מצטרף לשורה של תרגומי מופת מאת ד"ר רונן סוניס וראה אור בהוצאת קדימה. את היצירה מלווים איוריו של סרגיי גברילוב. פתח דבר מאת ד"ר איסנה גולדין ואחרית דבר מאת המתרגם.

הספר נפתח כך:
בֶּא הֵלֵךְ בְּדֶהְרָה
וְשָׁאַל אֶת אָבָא:
—מָה זֶה טוֹב?
וּמָה זֶה רָע?
שָׁאַדַּע לְהַבָּא.

ומכאן מסביר האב לבנו מהו טוב ומהו רע. טוב למשל, הוא להגן על הילד הקטן מפני ידיו של הבריון השכונתי. האב מדיגש שהוא "סולד מְרָשַׁע".

באחרית הדבר כתב המתרגם שזה "אחד השירים הידועים ביותר בספרות הילדים הרוסית — הוא נטוע בזיכרון הקולקטיבי הרוסי ממש כמו 'דירה להשכיר' אצלנו". הפסקה

שני סרטים מומלצים בפסטיבל חיפה ה-36

כמו רוב פסטיבלי הקולנוע בעולם, פסטיבל הסרטים הבינלאומי של חיפה, שנפתח בשבוע שעבר וייעל בשבת (10.10) ייערך השנה במתכונת מקוונת. אך בניגוד לדוקאביב (ר' גיליון 35 של "זו הדרך"), המאפשר לצפות בסרטים עד סוף ספטמבר, לכל סרט בפסטיבל חיפה יש מועד הקרנה ואולם וירטואלי משלו. רוכשי הכרטיסים יוכלו לממש את הצפייה בסרט רק במהלך 24 שעות ממועד ההקרנה הנקוב. כמדי שנה, בחרה מערכת "זו הדרך" שני סרטים מומלצים לצפייה מתוך 110 המוצגים במסגרת הפסטיבל.

"שמות הפרחים" של הבמאי האיראני בהמן טאוויס (בוליביה, קטאר, ארה"ב, קנדה 2019) עוקב אחר האירועים שנערכו בבוליביה לציון חמישים שנה למותו של המהפכן ארנסטו "צ'ה" גווארה. חוליה, מורה מבוגרת מכפר קטן בהרי האנדים, מוזמנת לחלוק את זיכרונותיה: שעות ספורות לפני הירצחו בפקודת סוכנים אמריקאים, היא הגישה קערה של מרק בוטנים לצ'ה, שהוחזק אסיר בכיתה שלה, והוא דקלם עבורה שיר על פרחים.

בסרטו העלילתי הארוך הראשון מגייס הבמאי טאוויס את דמותו האיקונית של צ'ה גווארה כדי ליצור דרמה רבת עוצמה וניואנסים על זהות, זיכרון והצורך לשרוד. הבמאי בילה חמש שנים בבוליביה בצילומי הסרט (79 דקות) הדובר ספרדית ואיימארה, עם תרגום לעברית. יוקרן בשבת (10.10) בשעה 16:00.

"ארץ עיר" של הבמאי הישראלי יקי אילון (ישראל, 2020) מספר את קורותיה של משפחת אסיין, מהגרי עבודה ניגרים ממערב אפריקה. ההורים נפגשו בישראל, ופה נולדו וגדלו שלושת ילדיהם. ברגע של ייאוש, התארגנה האם תוך יום ועזבה עם ילדיה לניגריה. אך שם הם היטלטלו בדרכים. הסרט (55 דקות) דובר עברית ואנגלית ויוקרן בשבת (10.10) בשעה 16:00.

הזוטר הוא העיקר

700 עובדי תוכנית שלבים

עומדים בפני פיטורים

עוד כחודשים יפוטרו 700 עובדי החינוך של תכנית שלבים ובהם מורים, קלינאי תקשורת, פדיונרפסיטים וסייעים המלמדים ילדים חולים שנאלצים ללמוד מביתם. בשבוע שעבר קיימו העובדים, המאוגדים ב"כוח לעובדים", שורה של אסיפות מקוונות בהן הוחלט על הכרזת סכסוך עבודה. מכוח לעובדים נמסר: "עובדי תכנית שלבים לא מפורטים בגלל הקורונה אלא בגלל רצון משרד החינוך לגנוז את התוכנית. העיסוק בילדים חולים הפך לנטל עבור האגף לחינוך מיוחד, וכפי שחשף מדור המחקר של הכנסת – לא היה למשרד החינוך שום מושג כמה ילדים מקבלים בכלל שירות במסגרת התוכנית. אז מה עושים? מפטרים את כולם".

קריאות להתפטרות השרה

גמליאל בשל הפרת הסגר

התנועה לאיכות השלטון קראה השבוע (5.10) לשרה להגנת הסביבה גילה גמליאל להתפטר לאלתר מתפקידה, בעקבות הפרסום ב"הארץ" לפיו הפרה את הנחיות הסגר ואף שיקרה למשרד הבריאות וניסתה להסתיר את נסיעתה ביום כיפור. על פי הדיווח ב"הארץ", השרה, שהודיעה בשבת כי נדבקה בקורונה, שהתה אצל משפחתו של בעלה בטבריה במהלך החג ואף התפללה שם בבית כנסת. לפי הנחיות הממשלה, התפילה בבתי כנסת מותרת רק בטווח הקילומטר הקרוב לבית המגורים. גמליאל מתגוררת בצפון תל אביב.

חד"ש - אקטיב נגד תאונות עבודה

סמינר מקוון בנושא תאונות עבודה בענף הבנייה מפגש ראשון: ההיבט הפוליטי והמעמדי; בהשתתפות:

ח"כ עאידה תומא-סלימאן וח"כ עופר כסיף

יום חמישי, 15.10, בשעה 19:00; פרטים נוספים בפייסבוק

מק"י - סניף תל אביב

מפגש שני של קבוצת הקריאה המקוונת:

"המהפכה האקולוגית" מאת ג'ון בלמי פוסטר

יום שלישי, 13.10, בשעה 20:00; פרטים נוספים בפייסבוק

גל חד"ש - הפודקאסט של חד"ש תל אביב

פרק 24 - "אצל הדודה והדוד", פרק מיוחד על

הבחירות בארה"ב בהשתתפות פרופ' מיכאל זכים

הפודקאסט זמין להאזנה ביוטיוב, בספוטיפיי, באפל מיוזיק,

בגוגל פודקאסט, בטיין אין ובמיקס קלאוד

ארגוני הסגל הזוטר באוניברסיטאות ובמכללות הכריזו בשבוע שעבר (30.9) על סכסוך עבודה, ומתכננים לפתוח בשביתה עם תחילת שנת הלימודים ב-18 באוקטובר. יצוין שמרצי הסגל הזוטר מהווים את רוב כוח ההוראה במוסדות להשכלה גבוהה. אסיפות מקוונות של אנשי הסגל הזוטר נערכו בשבועיים האחרונים על מנת לאשר את ההכרזה.

מהוועד המתאם של הארגונים נמסר: "אנחנו נאלצים להכריז על סכסוך עבודה עקב התעלמותם של ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה), ועד ראשי המכללות (ור"מ), הוועדה לתקצוב ולתכנון של ההשכלה הגבוהה (ות"ת) והממונה על השכר במשרד האוצר לפניית הסגל האקדמי הזוטר בעניין קיום מו"מ מהיר להסכם בעקבות מגפת הקורונה. אנו דורשים הסכם הוגן השומר על זכויותינו".

הסכם הקורונה עליו חתמו הארגונים בתחילת סמסטר ב' בשנת הלימודים שעברה לא נתן מענה לשורה של סוגיות מרכזיות, ובראשן הסדרת תנאי העבודה בתקופת בידוד; שמירה על בריאות חברי הסגל ומתן פתרונות לאוכלוסיות בסיכון; הסדרת נושאי הקניין הרוחני הרלוונטיים לתוצרי הלימדה בהוראה מקוונת, לרבות הקלטות שיעורים והמצגות המוצגות בהם; החזרי הוצאות בגין עבודת הוראה מהבית; הגדרת המשימות שעל חברי הסגל לבצע במסגרת תפקידם בהוראה מקוונת וקביעת תגמול בגין ביצוע משימות עודפות. עוד דורשים מרצי הסגל הזוטר הבטחה לאי-פגיעה בהיקפי ההעסקה הכוללים של סגל ההוראה בשל המעבר להוראה מקוונת; הבטחת אי פגיעה בקרנות, מענקים או תשלומים להם זכאים חברי הסגל באופן רגיל; הסדרת תנאי תקופת מעבר להוראה מקוונת, לרבות בנוגע למשקלם של משובי הסטודנטים ולצורך בהשקעת זמן למידה והכנה בגין המעבר; ועוד. יצוין שההסכם שנחתם בחודש מארס חל רק על הסמסטר שעבר, ותוקפו יפוג בסוף החודש הנוכחי.

עוד נמסר מהוועד המתאם: "פנינו לוועד ראשי האוניברסיטאות, ועד ראשי המכללות, הממונה על השכר באוצר וראש הות"ת בדרישה להגיע להסכמות בסוגיות אלה לקראת שנת הלימודים הקרובה. לצערנו, עקב אי נכונותם לנהל עמנו מגעים ברמה הארצית, נראה כי אין לארגונים החברים בהתארגנות הארצית ברירה אלא להכריז על סכסוך עבודה מול המוסדות האקדמיים בהם הם מועסקים".

מק"י - הוועד המרכזי

אבלים על לכתו של החבר

עאדל אבו אלהיג'א

לשעבר חבר הוועד המרכזי וראש עיריית טמרה

חד"ש - החזית הדמוקרטית לשלום ושוויון

משתתפת בצערה של משפחת אבו אלהיג'א על מותו של ראש עיריית טמרה לשעבר, חברנו,

עאדל